

**نقد و معرفی
کتاب**

کتاب‌های منتشر شده پژوهشکده حج و زیارت

در پاییز ۱۳۹۱

به کوشش:
اباذر نصر اصفهانی

طی بیش از ۲۰ سالی که از تأسیس مرکز تحقیقات حج (که اکنون به پژوهشکده حج و زیارت ارتقا یافته) می‌گذرد، انتشار نزدیک به ۸۰۰ عنوان کتاب و سه مجله (فصلنامه «میقات حج» و نیمسالانه «میقات الحج» و فصلنامه «فرهنگ زیارت») خروجی آن بوده است. همان‌طور که می‌دانید این مرکز در زمینه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و بیشتر در عرصه حج و زیارت و همچنین مباحث کلامی فعال بوده و آثار منتشره از سوی آن، تأثیرات گسترده‌ای در آموزش زائران و کارگزاران حج و زیارت داشته است.

فصلنامه میقات حج، به رسم گذشته که به نقد و معرفی کتاب‌های حجی می‌پرداخت، بنا دارد از این پس، در این بخش فعالتر عمل کرده، بخشی دیگر را نیز که معرفی منشورات هر فصل پژوهشکده حج و زیارت است، راه اندازی نماید.

گفتنی است، تهیه و تنظیم و معرفی آثار داخلی را پژوهشگر سختکوش، جناب آقای اباذر نصر اصفهانی به عهده خواهند داشت.
 اکنون در این شماره، وعده خود را عملی نموده، نخستین بخش از آثار منتشره خود را که در فصل پاییز چاپ گردیده، به شما خوانندگان گرامی تقدیم می‌کنیم:

آموزه‌ها و آثار اجتماعی حج

حسین بافکار

۱۵۶ صفحه - پالتویی

موضوع این کتاب بررسی و تبیین جنبه‌های اجتماعی حج است. حج در بُعد اجتماعی، نمونه عملی نظام صالح اجتماعی است که معلمان واقعی بشر، انبیای بزرگ الهی، ابراهیم خلیل الله و

محمد حبیب الله در سرزمین وحی بنیان نهادند؛ نظام اجتماعی که در پرتو ایمان سامان می‌یابد و هر ساله در وجود انسان‌های حج گزار موحد متبلور می‌شود. این پژوهش تلاشی است در معرفی آموزه‌ها و آثار اجتماعی حج و مطالب آن در چهار فصل سامان یافته است؛ فصل اول «دلایل توجه به بُعد اجتماعی حج»، فصل دوم «آموزه‌های اجتماعی حج»، فصل سوم «آثار اجتماعی حج در سطح بین الملل» و فصل چهارم «آثار اجتماعی حج در سطح ملی و نیز عوامل آسیب‌ساز آن».

الدعاء اشراقاته و معطياته

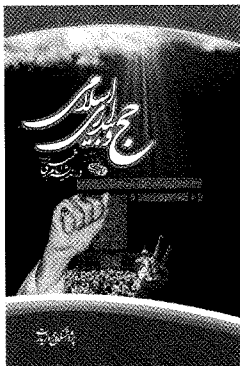
سید کمال حیدری

۲۷۶ صفحه - وزیری

این مجموعه، تقریرات درس آیت الله سید کمال حیدری در مورد «دعا» است. دعا حلقه وصلی است میان بنده و پروردگار متعال و رسیدن به مراتب کمال، جز با دعا محقق نمی‌شود. از این رو در این کتاب به بررسی فلسفه و اسرار و آداب «دعا» با

استناد به آیات و روایات پرداخته شده است. مطالب کتاب در هشت فصل با این عناوین تنظیم گردیده است: معنا و حقیقت دعا، شرایط و آداب دعا، جایگاه دعا نزد اهل بیت علیهم السلام، اسباب استجاب دعا، نمونه‌های استجاب دعا، گناهایی که مانع دعا می‌شوند، رابطه قانون علیت با دعا، اهمیت دعا نزد روایات.

حج و بیداری اسلامی در اندیشه امام خمینی علیه السلام

محسن محمدی

۱۰۰ صفحه - رقی

بررسی ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دینی حج از نگاه بنیانگذار انقلاب اسلامی ایران است. حج مناسب‌ترین فرصتی است که امام خمینی علیه السلام از آن برای بیداری اسلامی بهره برده و نیز از آن به عنوان ظرفیت و مقدمه بیداری اسلامی یاد کرده‌اند.

در این کتاب به تفاسیر مختلف امام علیه السلام، درباره مناسک حج پرداخته می‌شود؛ مانند «طواف خانه کعبه» که امام خمینی علیه السلام علاوه بر تعبیر فقهی و عرفانی، تفسیر سیاسی نیز ارائه می‌کنند و معتقدند که «طواف خانه کعبه» به معنای نپذیرفتن سلطنت و حکومت هیچ کس جز خداوند است.

روحانیون کاروان‌های حج، دانشجویان علوم سیاسی که درباره اندیشه‌های امام علیه السلام تحقیق می‌کنند و زائرانی که به دنبال تعالیم بیشتری در این حوزه‌اند، از جمله مخاطبان کتاب «حج و بیداری اسلامی در اندیشه امام خمینی علیه السلام» به‌شمار می‌آیند.

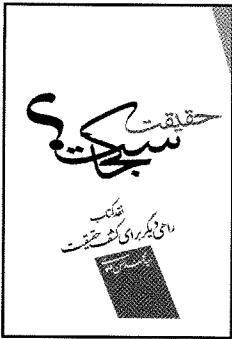
عرفه و عرفات

سیدعباس اسلامی کاشانی

۱۴۰ صفحه - رقی

موضوع این کتاب، شرح و تبیین اسرار و معارف دعای عرفه، با استناد به آیات و روایات و نیز با استفاده از متون ادبی و عرفانی

است. این اثر در دو بخش کلی سامان یافته است؛ نویسنده در بخش اول با عنوان «عرفه روز نیایش»، در سه گفتار به تبیین، تحلیل و بررسی نقلی و عقلی جایگاه روز عرفه، آیین نیایش و مهم‌ترین نیایش‌های وارده در این روز پرداخته است. بخش دوم با عنوان «عرفات سرزمین عشق» دارای سه گفتار با این عناوین است: جایگاه سرزمین عرفات؛ فضیلت‌های عرفات در آئینه کتاب و سنت؛ صحرای عرفات، صحنه نیایش اولیای الهی.

حقیقت کجاست؟

نقد کتاب راهی دیگر برای کشف حقیقت

سیدمحمدحسن علوی

۱۳۱ صفحه - پالتویی

این کتاب در نقد نوشته‌ای با عنوان «راهی دیگر برای کشف حقیقت؛ ماجرای غدیر خم و فاطمه» نوشته محمدباقر سجودی، از مدعیان سلفی‌گری است. نویسنده در این اثر تلاش کرده در قالب داستان، شبهات مطرح شده در کتاب فوق را - که بیشتر در ارتباط با واقعه غدیر خم است - پاسخ دهد و حقیقت را آن‌گونه که هست، بنمایاند.

مهارت‌های زندگی در حج

مسعود شکوهی

۲۳۲ صفحه - رقمی

یکی از عرصه‌هایی که در آن نیاز به مهارت‌های زندگی به شدت احساس می‌شود، زیارت و ارتباطاتی است که ضمن سفرهای زیارتی برای زائران پیش می‌آید. این کتاب تلاشی در این عرصه است و نویسنده کوشیده مهارت‌های مورد نیاز زائران و چگونگی بهره‌مندی از آن‌ها را با توجه به منابعی همچون معارف اسلامی، دانش روان‌شناسی، و

یافته‌های مراکز جهانی سلامت تبیین کند. این نوشتار به دو بخش کلی تقسیم شده است. در بخش اول به کلیات بحث مثل چیستی مهارت‌های زندگی، اهداف آموزش مهارت‌های زندگی، هدف زندگی، تقسیم بندی کلی مهارت‌های زندگی و اصول کلی مسیر پرداخته شده است. در بخش دوم با عنوان «مهارتها» به شرح و توضیح انواع مهارت‌هایی که در زندگی بدان‌ها نیازمندیم و ارتباط آنها با سفر حج پرداخته شده است. این مهارت‌ها عبارت‌اند از: خودآگاهی، گوش دادن، ارتباط مؤثر، همدلی، مدیریت هیجانات، تصمیم‌گیری، مهارت‌های مقابله‌ای، حل مسأله و مدیریت زمان.

دلایل عصمت امام از دیدگاه عقل و نقل

حجت منگنه چی

۱۸۳ صفحه - رقعی

موضوع این نوشتار بررسی استدلال‌های عقلی و نقلی عصمت امام با در نظر گرفتن شبهات مخالفان و پاسخ به آن‌ها است. مطالب این کتاب در چهار بخش کلی تنظیم شده است؛ در بخش یکم حقیقت امامت از منظر شیعه و اهل سنت و نیز معنای عصمت و انواع آن بررسی شده است. بخش دوم پاسخ به این سؤال است که چرا امام باید معصوم باشد؟ در بخش سوم نسبت مفهوم عصمت با برخی مفاهیم دیگر بررسی شده است. در بخش پایانی هم برخی شبهات مخالفان درباره عصمت و پاسخ آن‌ها آمده است.

میثم تمار

احمد صادقی اردستانی

۸۸ صفحه - رقعی

این کتاب به شرح زندگی میثم تمار یکی از یاران مخلص امیر مؤمنان، امام علی علیه السلام می‌پردازد. نویسنده با قلمی روان به بررسی

روایت داستان زندگی میثم تمار و این که چگونه موفق شد دو راهی‌های پیش روی خود را با موفقیت پشت سر بگذارد، پرداخته و الگویی عینی و عملی در حوزه اخلاق معرفی می‌کند. مؤلف معتقد است، یکی از نیازهای جدی جامعه ما در ترویج دیانت، ارائه الگویی عینی و خارجی است. از این رو می‌توان نحوه زندگی میثم تمار و انتخاب‌های او را به عنوان نمونه‌ای عملی در حوزه دیانت یادآوری کرد. کتاب در هفت فصل با این عناوین تنظیم شده است: آشنایی میثم تمار با امام علی علیه السلام؛ میثم و آموزه‌های امام علی علیه السلام؛ همراه با امام علی علیه السلام؛ با رازگویان؛ میثم و برائت؛ شاهد شهادت؛ بارگاه میثم تمار.

پژوهش‌های در آستانه نشر در پژوهشکده حج و زیارت

ردیف	عنوان	مؤلف
۱	التشيع و النص: دراسة تحقیقیة ناظرة للشبهات التي طرحها بعض كتاب الوهابية حول تاريخ ظهور التشيع	سید جاسم هاتو الموسوی
۲	حوار مع الشيخ صالح الدرويش	عبدالرضا شالچیان
۳	كشف حقایق	اکبر ترابی شهرضایی
۴	صلح الامام الحسن <small>علیه السلام</small>	یحیی عبدالحسن الدوخی
۵	قبل از حج بخوانید، به ضمیمه خاطرات حج حرمین شریفین	علی افتخاری گلپایگانی
۶	بررسی روایات مهدویت: ترجمه کتاب المهدی فی احادیث المسلمين حقيقة ثابتة	نوشته: سیدمحمد رضا حسینی جلالی تعریف: عبدالحسین بینش
۷	سبیل الهدی الی الحق	آیت الله جعفر سبحانی
۸	شیعه در گذر تاریخ	نوشته: آیت الله سبحانی ترجمه: عبدالحسین بینش
۹	راههای تقویت فرهنگ حجاب	عباس رجبی

۱۰	غلو، حقیقت و اقسام آن؛ ترجمه الغلو، حقیقت و اقسامه	نوشته سید کمال حیدری تعریب: پژوهشکده حج و زیارت
۱۱	التوحید عند الشیخ ابن تیمیه	سید کمال حیدری
۱۲	آداب سفر الحج به زبان ترکی استانبولی	سیدعلی قاضی عسکر
۱۳	مکانة اهل البيت في القرآن	نوشته: مجید معارف تعریب: عبدالرضا شالچیان
۱۴	مکان های تاریخی مکه مکرمه: ضرورت حفظ آثار اسلامی و خیانت و هابیان در تخریب آنها	نوشته: عبدالوهاب ابراهیم سلیمان تعریب: بهروز رفیعی
۱۵	مهدی <small>عجل الله فرجه</small> مهمترین حقیقت تاریخ	مجتبی گودرزی
۱۶	تعظیم اولیاء الله تعالی	یعقوب جعفری
۱۷	الاسم النورانیة	محمد الحسینی
۱۸	نفی ظاهرة التكفير عند الامامية	شاکر ساعدی
۱۹	اجوبة الشبهات حول شعائر الحسيني	علی حمود العبادي
۲۰	التوسل و صلته بالتوحيد	نوشته: حسین رجبی تعریب: اسعد الکعبی
۲۱	بحث في الخمس: دراسة لبيان مسألة الخمس في رؤية مدرسة اهل البيت <small>عليهم السلام</small> والاجابة على الاعتراضات المطروحة عليها	نوشته: حسین رجبی تعریب: صادق البصری
۲۲	الاسس الدينية و السياسية للبرائة من المشركين	سید جواد ورعی
۲۳	کتابشناسی نقد و هابیت: معرفی آثار اندیشمندان مسلمان	اباذر نصرافهانی
۲۴	التوحيد والشرك عند الشيعة و الوهابية	الشیخ راضی الحجازی
۲۵	الشهب الثاقبة	نعمه آل نور
۲۶	التوحيد والشرك عند الشيعة والوهابية: نقد و تحليل لإفترانات الدكتور القفاري علي مذهب الشيعة الامامية	نوشته: احمد عابدی تعریب: جعفر حجازی